

dák csakis nyáron, azaz csak addig használhatók, míg a fagyok be nem következnek, szükséges, hogy az azokhoz vezető utak folytonosan tisztán tartassanak. A csapda előtt körülbelül 2 méterre, a csapda magasságának megfelelőleg, jobbról és balról kis sövények emelendők; a sövénynek azonban nem szabad feltűnőnek lenni, hanem azt kissé emelkedésszerűen kell készíteni, hogy a ragadozó vadnak fel ne tűnjék; mégis azonban olyannak kell lennie, hogy a ragadozó vad ki ne térhessen az ösvényből és mintegy utalva legyen a csapda nyílásán át folytatni útját. A csapdákat naponta egyszer meg kell vizsgálni, nemcsak azért, hogy bizonyosak lehessünk affelől, vajjon nem került-e abba valamely ragadozó, de azért is, hogy az esetben, ha önmagától, vagy a szél által becsapódott volna, újból felállíthassuk. Különösen esős időben kell a csapdák működésére nagy gondot fordítani, hogy a felhúzó ajtócskákat tartó zsineg nem dagadt-e meg és hogy a felhúzó ajtócskák nem duzzadtak-e, mert ez esetben a fogó nem működhetik sikeresen. Pedig leginkább esős és harmatos időben kedveli a ragadozó vad a száraz utakat, mivel a nedves fűben való mászkálást ilyenkor nem szereti. Ilyen időben tehát, főleg ott, ahol elegendő őrszemélyzet van, szükséges és kívánatos, hogy a csapdák napjában kétszer is megvizsgáltassanak, mert tudjuk, hogy az év május, június és július havában, midőn az alacsony cserjéket és gazokat sűrű lomb fűdi, a süldő-nyulak is a szárazabb utakat szokták használni és nem egyszer megtörténik, hogy ragadozó helyett nyúl-süldő kerül a csapdába; de sőt megesik az is nem egyszer, hogy a fázcán, is — mikor egyik a másikat kergeti belekerül a csapdába. Ezek az okok tehát kívánatosak teszik a csapdák többszöri megvizsgálását. A csapdák: a róka, macska, nyest, görény, menyét, sün, hőresög, sőt kisebb kutyák fogására is igen alkalmasak, minél fogva csak kívánni lehet, hogy azokat ott, ahol lehetséges, minden vadász és minél nagyobb számban alkalmazza.

(Vége következik.)

Lakatos Károly.

A foglyok téli etetéséről.

Beáll a hideg zordon tél, vastag, fehér hótakaró borítja az egész mindenséget, szemfedője sok-sok vadnak, kik a kihalt természetben nem tudják a szükséges táplálékukat megszerezni. Minden vadásznak kötelessége ilyenkor etető helyeket felállítani a pagonyában, hacsak nem akarja, hogy nyáron, mikor a várva-várt szezon elérkezik, megtizedelve lássa az állományt. Minden igazi Nimród állítat is ilyen etetőhelyeket, de, sajnos, nagyon gyakran — nem ismervén a vad helyes táplálkozási módját, — olyan takarmányt szór az etetőre, amelyhez a vad nincsen szokva s ahelyett, hogy előnyére válna, kárára van.

Különösen az amúgy is igénytelen foglyok táplálásánál szoktak véteni. Sokan azt hiszik, ha elegendő, akármilyen gabonaszemet szórnak elibe, kitűnően fognak kitelelni és még meg is húsosodnak. Pedig hogy ez nem így van, mutatja az alábbi eset is.

Egy szenvedélyes német vadászember az 1895. évi zord téli időben kint járkálván a pagonyában, az etetőhely közelében — melyen pedig bőségesen volt rozs elhintve, — legnagyobb csodálkozására egy kimúlt foglyot talált, három pedig már a végét járta. Érdeklődve vizsgálta meg a foglyokat és arra a nézetre jutott, hogy valószínűleg emésztési zavarok okozhatták a kimúlást, mert a begyük föl volt fújva s a végbél körüli pelyheken híg, zöldes ürülék volt látható. Kíváncsi volt megtudni az igazat s e végből otthon fölboncolta a kimúlt foglyot.

A begye tele volt rozsszemekkel, 2—3 köles és egy kevés száraz fűvel (mely fű az etető körül volt). A gyomorban sok, erősen csiszolódott kavics, nagyon kevés gabonaszem és száraz fű volt jelen. Látható tehát mind-

ezebből, hogy éhhalál nem okozhatta a foglyok végét, hanem a helytelen takarmány, melyet nem tudtak megemészteni. Hogy a foglyok helyes takarmányáról meggyőződjék, összekötetésbe lépett — aminthogy ő maga írja a „Deutsche Jagdzeitung“-ban — egy nagy restauráció szakácsával arra nézve, miszerint az neki egypár fogoly begyét és gyomrát szolgáltatassa át. Összesen 80 fogoly gyomrát és begyeit vizsgálta meg az illető vadász szeptember vége felé és mindegyikben egy és ugyanazon takarmány-maradékokat talált, u. m. gyommagvakat, zöld takarmányt, rovarokat, kövecseket, kevés gabonát és burgonyát. Különösen sok gyommag, zöld fű és kövecs volt nagy mennyiségben. Számos esetben csakis ezek.

Gabonaszemek csak igen kis arányban voltak találhatóak.

Helytelen tehát az a nézet, hogy a fogoly előszeretettel szedi magába a gabonaszemeket s ha ősszel még elég gyom- és dudvamagot talál, nem nyúl hozzá a tarlókon elszóródott gabonaszemekhez sem. Még leginkább a búzát és kölest szeretik, de rozstot egyáltalán nem s csak a legnagyobb szükség esetén fanyalodnak rá.

Zöld takarmányukat fű, fiatal vetés, here képezik.

Ismeretes dolog, hogy a fázcán mennyire szereti a burgonyát. Sokaknak talán új lesz az, hogy a fogoly sem veti meg, sőt mikor egyéb zöld is áll rendelkezésükre, akkor is előszeretettel táplálkoztak burgonyával. Ebből az illető vadász azt a nézetet merítette, hogy a burgonya igen jó zöld takarmány pótló eleség télen.

Feltűnő volt, hogy annyi növényi alkatrész mellett oly csekély számban volt feltalálható az állati anyag. Csak kevés esetben voltak egyes bogarak, foszlányok (valószínűleg földi giliszta maradványok), pókok és sáska-maradványok feltalálhatóak. Természetesen nyáron és tavasszal több rovarral táplálkoznak. Ebből látható, hogy tél folyamán nélkülözhetik a rovarokat.

Igen sok apró kavics volt a megvizsgált foglyok gyomrában, míg a begyben ritkán. Ebből azt lehet következtetni, hogy a kavics hamar elhagyja a begyet, a gyomorban azonban sokáig fekszik, miután némelyik egészen le volt már csiszolódva. „Miután így meggyőződtem — mondja az illető vadász — a foglyok takarmány-szükségletéről, a következő takarmányt szórtam nekik az etetőre: Összevásároltam a szomszédos malmokból és gazdáktól búzatisztítás alkalmával elhullott III. rendű magvakat, ezt kis szecskával és apró kavicsal keverve, még apróra vagdalt burgonyát tettem a fogoly-etetőre. Néha kölest is adtam közéje“. Egy vadásztársam is panaszkodott a múlt télen, hogy nem érti mi okból, dacára, hogy bőségesen szór az etetőre, gyakran talál kimúlt foglyokat a pagonyában. Kisült, hogy ő is rozssal etette a foglyokat. És még több eset is bizonyít a rozs ártalmassága mellett, melyet a fogoly nem tud megemészteni. Fenti takarmányozás mellett azután az elhullás még a leghidegebb napokon sem fordult elő. Természetesen csakis hóállás idején kell a foglyokat etetni, különben ugyanis ritkán mennének az etetőre.

Kerpely B.